

МОЛОДИЙ КОМУНАР

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання V
№ 55 (406)

Середа, 10 травня 1961 р.

Ціна 2 коп.

ЗА ВЕЛИКУ КУКУРУДЗУ НА КОМСОМОЛЬСЬКИХ ГЕКТАРАХ!

□ НА КУКУРУДЗЯНОМУ ФРОНТІ ВИРІШАЛЬНИЙ НАСТУП. ♦ ОСНОВА УСПІХУ — ПРАВИЛЬНИЙ КВАДРАТ. ▲ ТРАКТОРАМ — ВИСОКІ ШВИДКОСТІ. ★ КОРОЛЕВУ ПОЛІВ — ПІД НЕОСЛАБНИЙ КОНТРОЛЬ ЮНКОРІВ.

КОМСОМОЛЬЦІ і молодь колгоспу імені Сталіна Новоархангельського району вдень і вночі заготовляли і вивозили добрива, ремонтували техніку, готували насіння, навчалися в школі передового досвіду.

Це була генеральна репетиція перед вирішальною битвою за високий урожай кукурудзи.

Дуже багато зробили молоді ентузіасти, добре підготувалися до сівби. І ось довгождана пора прийшла. Майстри точних квадратів, високих врожаїв качанистої Григорій Марченко, Леонід Петрусевич, Михайло Дяченко на сівбі щодня перевиконують змінні завдання. 1.600 гектарів кукурудзи буде засіяно за десять робочих днів. На радіаторі їх тракторів на кінець робочого дня майорить червоний вимпел: хлопці перевиконали денну норму.

У колгоспі «Україна» Компаніївського району чотири механізовані комсомольсько-молодіжні ланки вирощують кукурудзу на площі 1.000 гектарів. З половиною площі вони дали слово зібрати по 50 центнерів з кожного гектара. Механізатори-ланкові Іван Подолька, Григорій Бесараб, Михайло Вовторнік, Микола Щербина сіють швидко і якісно.

Сільські комсомольці зобов'язалися у 1961 році одержати на площі сто тисяч гектарів не менше як по 50 центнерів кукурудзи з гектара, а на площі 90 тисяч — не менше 300—350 центнерів силосної маси з гектара.

Це — високе і відповідальне зобов'язання. І зараз у комсомольців села немає більш відповідального, більш важливого завдання, як вчасно, у стислі строки і якісно провести сівбу кукурудзи.

Проте комітети комсомолу первинних організацій колгоспів і радгоспів Рівнянського, Добровеличківського, Бобринецького, Новопразького, Устинівського районів не домоглися того, щоб у сівбу включити всі наявні квадратно-гніздові сіпалки.

Райкоми комсомолу не організували дійове соціалістичне змагання молодих кукурузоводів. В полі не видно комсомольських організаторів, не бувають біля агрегатів агітатори, культармійці. Тут забувають, що саме зараз закладається фундамент високого врожаю, вирішується доля взятих підвищених зобов'язань.

ТРАКТОР підійшов до кінця гін і на хвилину зупинився. До Євгена Петерса, тракториста-ланкового молодіжної ланки підходить агроном, секретар комсомольської організації артілі Ліда Бабій. Юнак і дівчина припадають до землі. Старанно розгрібають пухку ріллю. У гнізді дві—три відбірних зернини кукурудзи. За 4—5 сантиметрів збо-

ку від насіння лягає органо-мінеральна суміш. Квадрати одержуються точні...

Таку картину ми спостерігали у колгоспі імені ХХ з'їзду КПРС Новоукраїнського району. Та її можна бачити на кукурудзяному полі у кожному колгоспі і радгоспі.

Молоді механізатори, ланкові високоврожайних ланок пильно стежать за тим, щоб на сівбі одержати правильні квадрати. Інакше і не може бути. Наявна мудрість говорить: «Посієш квадратом будеш з врожаєм багатим». Це дійсно так. Від точних квадратів залежать всі інші роботи по обробітку в двох напрямках, а значить і високий урожай при найменших затратах ручної праці.

Через 4—5 днів після посіву вже починається догляд за рослинами — боронування, міжрядний обробіток, підживлення.

ШВИДКОСТІ! Ось досвід наших сусідів, механізаторів Одещини. Працювати на підвищених швидкостях — це значить привести в дію величезні резерви, які дають можливість виконувати значно більше роботи.

Молоді механізатори повинні подбати, щоб могутню техніку використати на повну потужність, зробити все, щоб машини завжди були справними, сміливіше використовувати їх на підвищених швидкостях. Та щоб працювати так, як Гіталов, Суліма, Рожко, Кушко, Мельниченко і інші товариші-новатори, мало самого лише бажання. Потрібні ще й глибокі знання агротехніки, велике вміння.

Кожний, хто навчився мистецтву роботи точний зелений квадрат, швидко і прямолінійно водити машину у міжряддях, той, безумовно, стане учасником цього цінного, хорошого почину.

НЕЩОДАВНО сількори Новомиргородського району виявили добру ініціативу. Вони вирішили взяти під свій неослабний контроль вирощування високого врожаю кукурудзи, щоб усім і друкованим словом допомогти трудівникам полів виконати взяті зобов'язання. Обласний комітет партії схвалив цю ініціативу.

Юнкори нашої газети завжди підполювали хороші починання. Отже, зараз, дорогі друзі газети, наслідуйте приклад сількорів Новомиргородського району, візьміть під свій контроль весь процес вирощування цієї культури, починаючи з сівби, обробітку і кінчаючи збиранням, зберіганням зерна.

Юнаки і дівчата Кіровоградщини, як і молодь всієї країни, йдуть назустріч ХХІІ з'їзду КПРС. Наш подарунок Батьківщині на честь з'їзду — виконати взяті зобов'язання, виростити і зібрати високий врожай кукурудзи на наших комсомольських гектарах.

Михайла Дяченка колгоспника артілі імені Сталіна Новоархангельського району по праву називають майстром зелених квадратів. Це звання він завоював на сівбі соняшника, а тепер ще раз підтверджує на сівбі королеви полів.
Відмінну якість Михайло поєднує з високими темпами. Одним з перших в колгоспі він застосував досвід одеських механізаторів і тепер не без успіху водить свою машину на високих швидкостях. По півторі норми за зміну виробляє Михайло на всіх польових роботах.
На знімку: Михайло ДЯЧЕНКО.
Фото А. ДІБРОВНОГО.

Подарунок з'їздові партії

ЧОТИРИ роки тому, одержуючи атестат зрілості, Валентина Кешман сказала:

— Дальша дорога моя — в колгосп.

Доручили їй бути дояркою. Як у навчанні, так і в праці дівчина відзначалася наполегливістю, завзяттям, добивалася високих показників у роботі. І тому її, як кращу доярку, комуністи прийняли в свої ряди.

Свіжий струмінь творчого труда принесли січневі Пленуми ЦК КПРС і ЦК КП України. Чи могла залишитися байдужою до нових великих завдань молода комуністка? Безперечно, ні. Вона зразу ж заявила про своє бажання піти на кукурудзяний фронт.

Вісімнадцять дружних, енергійних колгоспниць у ланці Валентини Кешман і прагнення у всіх одне: одержати по 55 центнерів кукурудзи на круг на площі в 32 гектари.

Хто виступав заспіваєчем комсомольських недільників? Хто найбільше вивіз перегною на свою площу? Ланка Валентини. І ланкова, і її подруги Євдокія Іскрук, Ксеня Шатаюк, Ганна Панченко, Олександра Рачинська, Неоніла Лиса та інші від зорі до зорі трудяться. І від своєї не відступляється: в подарунок ХХІІ з'їздові рідної партії високий урожай качанистої виростає.

В. ОЛІЯНИК, колгоспник. Колгосп імені Тельмана Голованівського району.

Райком — штаб друзів ЧУДЕСНИЦІ

БАГАТО хороших змін сталося в нашому районі останнім часом. Учасники пленуму ЦК ЛКСМУ внесли в свої первинні організації живий струмінь ентузіазму і довели до молоді ті завдання, які повинен виконати комсомол України в третьому році семиріччя. Про роботу форуму молоді говорили його учасники на зборах, які проходили повсюдно.

Одні з таких зборів відбулися в комсомольській організації колгоспу імені Калініна. Простими, доступними словами розповіла Катя Рубель — вожак комсомольців і молоді цієї артілі — про роботу пленуму. Уважно слухали присутні секретаря. І тут же вирішили очолити боротьбу за впровадження високого врожаю королеви полів, намітили конкретні завдання: на високоврожайній ділянці в 5 гектарів зібрати по 100 центнерів зерна кукурудзи, а на площі в 20 гектарів — по 75 центнерів з гектара. Зразу ж створили ланку по вивезенню місцевих добрив на поля. До неї ввійшли Олександр Клименко, Олексій Свйш, Василь Лаліменко, Григорій Ремінний, Олексій Лега, Володимир Богун. Керувати колективом доручили Володимиру Малькову.

Не гаючи жодного дня, молодь узялася за роботу. Удобрювали відведені ділянки не тільки згадані товариші, а й доярки з першої комсомольсько-молодіжної ферми на чолі з Катєю Рубель. Лише за один тиждень після зборів вивезли 224 тони перегною-силосу. Під час недільника, оголошеного обласним комітетом комсомолу, молодь відтранспортувала в поле ще 96 тонн гною. Таким чином, припадає по 30 тонн добрив на кожен гектар високоврожайної ділянки.

Але для впровадження високого врожаю потрібні ще й уміння, знання. Комітет комсомолу добре це розумів і організував агронавчання молодих кукурузоводів. Агроном колгоспу т. Ященко завжди проводив такі заняття. Багато цінного запозичила молодь і в знатного кукурузовода

Ф. Я. Кослячука, який по запрошенню комітету ЛКСМУ приїжджав у колгосп, розповідав про свій досвід.

У нинішньому році силами комсомольців і молоді району кукурудза вирощуватиметься на зерно на площі в 4 тисячі гектарів. 18 комсомольсько-молодіжних колективів працюватимуть на цій площі.

Хороша підготовка площ до сівби, звичайно, відіграє вирішальну роль в одержанні високого врожаю. І ми цьому питанню приділяли основну увагу. Але це не значить, що про інше забували. При райкомі комсомолу створена рада молодих кукурузоводів в складі шести чоловік з числа комсомольських працівників, спеціалістів сільськогосподарства. От саме ці товариші і зайнялися перевіркою готовності молодіжних колективів до сівби кукурудзи. Спільно з редакцією районної газети «Маяк комунізму» було проведено рейд-перевірку стану сільськогосподарської техніки. Як виявилось, найбільше подбали про неї молоді хлібороби колгоспу імені Орджонікідзе. За успішний ремонт машин та різного інвентаря комсомольської організації згаданій артілі вручено Перехідний червоний прапор райкому ЛКСМУ.

Слідкує райком і за виконанням агрозаходів. З цієї метою створено спеціальний штаб. Він складається із працівників інспекції сільськогосподарства та РТС, агронома А. Циганкова, механіка М. Степанова, агронома колгоспу імені Куйбишева Т. Мірошніченко, інструктора райкому комсомолу В. Смаглока.

Велика битва за високий урожай королеви полів розпочалася. І, як завжди, очолили її комсомольці. Комітет ЛКСМУ за кожним агрегатом закріпили контролерів, які перевіряють якість сівби, глибину заборки насіння, правильність квадратів тощо. Усі 29 контролерів добросовісно поставилися до дорученої

справі. Особливо ж вимогливий до себе і до своїх товаришів Іван Богун з колгоспу імені Кірова (с. Верблюжка). Хлопець детально перевіряє кожен прохід сіпалки, правильність квадратів, слідує за густотою насаджень. Свої спостереження акуратно заносить у зошит. Він перевіряє роботу тракториста Петра Баятьюка. І треба сказати, що зауважень йому роботи не доводилося, бо механізатор при високій якості сівби щодня засіває по 14—17 гектарів площі при нормі 12.

Майорить червоний прапорець на агрегаті Івана Онушка. Такими прапорцями комітети комсомолу відзначають переможців змагання, підсумки якого підбиваються щодня.

Комсомольські комітети, восередивши свою основну увагу на такій вирішальній кампанії, як сівба, добиваються бездоганного виконання усіх правил агрономії, ліквідовують недоліки, які траплялися спочатку. З цієї метою в кожній молодіжній ланці створені комсомольські групи. Групопри уважно слідує за роботою юнаків і дівчат, на місці вирішують насушли питання. У колгоспі імені Мічуріна, наприклад, трапився такий випадок. Механізатори допустили брак — при сівбі кукурудзи не вийшли правильні квадрати. Групопри Володимир Плахотний відразу ж скликав комсомольські збори, вивуватців гостро розкритикували. Брак було ліквідовано.

За ходом сівби, її якістю, роботою контролерів уважно слідкує районний комітет комсомолу. Пройде ще небагато часу, і ми будемо вручати кращим агрегатам Перехідний червоний прапор райкому.

Зараз уся колгоспна молодь району по-справжньому бореться за одержання високих урожаїв королеви полів. І віра в свою перемогу надихає юних на нові трудові подвиги.

Ю. ТЮТЮННИКОВА, секретар Новгородківського райкому комсомолу.

Так тримати

Ледь зажевриє вранішня зоря, Борис Громов та Федір Сподар з сівальниками Іваном Древетняком та Олександром Куликом виводять свої агрегати на кукурудзяні плантації. Ритмічно вицоковують вузловолочачі сіпалок, чіткими квадратами лягає в пухку ріллю добірне насіння.

своєму рахунку 135 гектарів. На 130—140 процентів виконує він виробничі завдання. Не відстає від Бордаса і Федір Сподар. Він вже завершує сівбу на комсомольських гектарах. Тут комсомольсько-молодіжна ланка Марії Зарудної має виростити 50-центнерний врожай качанистої.

І. НАЗАРТІЙ, наш позаштатний кореспондент.

Колгосп імені Кірова Кіровоградського району.

— Якість відмінна! — говорить контролер по кукурудзі Віра Сподар. — Так тримати! Молодий тракторист Борис Громов має вже на

НАСТУП ЗА ВЕЛИКУ КУКУРУДЗУ НА КІРОВОГРАДЩИНІ ВЕДУТЬ:

269 комсомольсько-молодіжних комплексних ланок,

192 комсомольсько-молодіжних механізованих ланок,

260 комсомольських агрегатів,

229 ланок високого врожаю.

ДОРОГІ ДРУЗІ! Порадуємо ХХІІ з'їзд Комуністичної партії Радянського Союзу щедрим врожаєм королеви полів!

У бригаді Василя Андрійовича Довженка серед механізаторів, що зайняті тепер на польових роботах, увагу привернув невисокий юнак з кучерявим волоссям, повним обличчям і подитячому пухлими губами. Такий молодий, а вже за кермом трактора?

Знайомимось.

— Ярослав Кулакевич, — відкомендувався він.

Виявляється, що він не по роках молодого виглядає. Йому вже двадцять перший рік. Два роки Ярослав був на ційліні, працював у радгоспі «Коктерек»: спочатку причіплювачем, а потім, після закінчення курсів трактористів, водив «ДТ-54». Торік повернувся до батьків в колгосп імені Дмитрова.

— Трактористів тоді не потрібно було, — розповідає бригадир, — і його поставили причіплювачем. Працював добре, нічого не скажеш. В сніні Кулакевичу довірили трактора. Старанно відремонтував машину, потурбувався, щоб і закріплені інвентар був у порядку. Від цього ж залежить успіх роботи в полі.

І, трохи подумавши, Василь Андрійович підсумує:

— Молодий ще, а працює чудово, до техніки бережно ставиться. На польових роботах норму завжди виконує.

— Комсомолец, напевно?

— Ні, — відповів бригадир.

— Чому?

І Василь Андрійович і сам Ярослав знизують плечима, не знаходячи, що відповісти.

Зате член комсомольського комітету Тетяна

Комітет «придивляється»

Криця швидко знаходить відповідь:

— Він лише другий рік у нас. Треба придивитися до людини...

На перший погляд, вона ніби й має рацію. В комсомол приймають тільки найкращих, і тому, звичайно, слід пізнати людину. Але не можна забувати, що потрібно постійно виховувати неспілкуву молодь і найбільш гідних приймати до своїх лав. А от з Ярославом за рік роботи в артілі ніхто з комсомольців, вже не кажучи про членів комітету, не знайшов часу поговорити по душах.

Можливо, це поодинокий факт? Зовсім ні. У другій комплексній бригаді, яку очолює комуніст Микола Григорович Худояр, найбільше молоді працює в тваринництві. Добре трудяться. Вони вже випередили молочно-товарні ферми першої та п'ятої бригад, і все сильніше напосідають на четверту, яка по надоях молока займає друге місце в артілі.

— До кінця року першість обов'язково виберемо, — заявляють дівчата з другої бригади.

Іх тут вісімнадцять — Люба Борець, Марія Швайка, Галина Король, Файна Бондаренко та інші. А комсомолки лише Катерина Марченко та Люба Козлітіна.

Така ж картина і в інших бригадах.

ших бригадах. З 84 молодих тваринників членів ВЛКСМ лише... 17.

Багато в артілі молоді працюють, завзятої, яка б з честю носила високе звання комсомольця, але комітет все «придивляється», не наважується прийняти їх до лав ВЛКСМ. Лише чотири молодих тваринників в сніні минулого року удостоїлись такої честі. Чотирнадцять місяців організація зовсім не росла, і лише після неодноразових вказівок райкому знову прийнято кілька чоловіків.

Комсомольська організація артілі імені Дмитрова не тільки не дбає про ріст своїх рядів, але й дуже мало турбується про дозвілля юнаків і дівчат. В колегії чотири клуби: два сільських і два бригадних. Гуртки художньої самодіяльності майже ніде не

працюють. Заслухали якомусь члену комітету звіти про роботу завідуючих клубів, прийняли рішення, а якому вказувалось на необхідність поліпшити клубну роботу. Та відтоді нічого не змінилось.

Є багато й інших недоліків у внутрішній роботі. Та вони мало турбують членів комсомольського комітету артілі і його секретаря Володимира Бондаренка. Як агроном, він працює непогано, а от до свого доручення ставиться недбало, роботою комсомольської організації як слід не займається. Не раз йому вказували на це товариші з райкому комсомолу, але потрібних висновків секретар не робить.

Дивує й те, що партійна організація артілі, яку очолює Леонід Михайлович Поліщук, занадто мало уваги приділяє комсомольській організації. А коли б комуністи постійно керували і спрямовували роботу своїх молодих помічників, справи були б набагато кращими.

В. ЦВЯХ, керівник позаштатного корпункту «Молодого комунара».

Компаніївський район.

Любить свою професію Євдокія Багрії. Працюючи селаркою в колгоспі імені Дмитрова Кіровоградського району, вона віддає роботі багато часу і зусиль. Тому в успіху у неї непогано: по 18 поросат від свиноматки одержала вона в минулому році. Зараз дівчина бореться за ще більші показники.

На знімку: Євдокія БАГРІЙ. Фото А. ПОРТНОВА.

А ХВАЛИТИСЯ

З РАЙКОМУ комсомолу позвонили, і суворий голос наказав:

— Готуйтесь до звітно-виборних.

Згодом надійшла відповідна письмова вказівка. І тільки ніхто з райкомівців не з'явився на ці незвичайні звітно-виборні збори.

Протягом року в колгоспі імені ХХІ з'їзду КПРС переобирали четвертого секретаря. На облік тут рахувалося 73 комсомольці, але четверта частина з них вилінула по різних причинах з артілі. Вісімнадцять членів ВЛКСМ, що залишилися, змірились з бездіяльністю організації, на все махнули рукою. На звітні збори великих надій не покладали. А тому до обрання нового секретаря поставились цілком формально.

— Був секретарем Анато-

Щеголяєву нічим

лій Решетняк, втік з колгоспу. Оберемо Василя Щеголяєва. Він у нас новенький.

Після обрання секретарем «новенького» все залишилося по-старому. Організація перебувала у довготривалій сплячці. Збори не скликалися, хоч саме життя підказувало молоді обговорити чимало хороших починань сільських комсомольців, відгукнутися на них. Та що говорити про збори, коли навіть внески сплачував лише дехто з комсомольців. І то не регулярно.

— Збори в колгоспі імені ХХІ з'їзду КПРС? — перепитує секретар Новопразького райкому ЛКСМУ Л. Білка. — Ачже, були недавно. Наш інструктор В. Недвига провів. Зобов'язання тоді брались...

Виявляється, що В. Недвига побував у колгоспі як «представник району» і разом з В. Щеголяєвим не зумів навіть зібрати вісімнадцяти комсомольців. З тим і поїхав у Нову Прагу, де заповнив секретаря райкому, що збори пройшли «на високому рівні».

Щоправда, через кілька днів після візиту В. Недвиги в колгоспі імені ХХІ з'їзду КПРС, на стіні у кабінеті голови артілі(?) з'явилися яскраво оформлені «Соціалістичні зобов'язання комсомольської організації артілі імені ХХІ з'їзду КПРС», привезені інструктором райкому. Вони, як виявилось пізніше, були не під силу вісімнадцятьом чоловікам.

Проти графі «Виростити штук п'яти» стояла цифра «1010». Цікаво, хто ж буде виконувати це зобов'язання, коли на птахофермі працюють колгоспники далеко не комсомольського віку? Наперекір свої совісті, В. Щеголяєв ще в березні звітнував на папері, що вироблено 1500 голів птиці. Більше того, щоб замилити очі райкомівцям, секретар видав цифру «148» і подав її як частину виконаного зобов'язання по вирощуванню кролів.

Не заставили себе чекати й інші цифри, взяті з стелі. Жодного юнака чи дівчини з початку року не направлено на тваринницькі ферми. А В. Щеголяєв,

не задумуючись, строчить на папері: січень — 1, лютий — 2.

— Звідки ж взяли ці цифри? — запитуємо в секретаря.

— А це ті люди, що й раніше працювали на фермі. Треба щось же ставити...

В одному з найбільших колгоспів району працює на фермах всього дві комсомолки. А між тим, по виробництву молока артілі імені ХХІ з'їзду КПРС займає в районі передостаннє місце. Що ж зробив комітет комсомолу, очолюваний зоотехніком В. Щеголяєвим для того, щоб підняти надію, позбутися відставання? Нічого. Членів комітету, бачте, це мало хвилює. А сам Василь до роботи такий же холодний і інертний, як і до свого доручення.

В. Щеголяєв роботу комсомольської організації довів до занепаду. Ще не так давно в артілі працювали 73 члени ВЛКСМ. Вони все ще числяться в книзі обліку первинної організації колгоспу імені ХХІ з'їзду КПРС. Василь спокійно лістає її, шось перераховує на пальцях, а потім, не приховуючи свого пасивного

ставлення до невтішливих справ, байдуже відповідає: — А насправді у нас 18 комсомольців. — І додає: — Розбіглися хто куди. Одні на підприємство, інші на відгодівельний пункт, чв в сусідні колгоспи.

Нічого, абсолютно нічого навіть не подумав зробити він для того, щоб попрямувати «біженців» назад, щоб їх прикладу не слідували інші.

Викликає подив та ганьба, яку зайняв Новопразький райком ЛКСМУ по відношенню до первинної організації колгоспу імені ХХІ з'їзду КПРС і її секретаря В. Щеголяєва, який, ориєнтуючись на організацію у нього немає ніякої охоти. Тоді дозволено запитати секретарів Новопразького райкому ЛКСМУ М. Заводат і Л. Білка: до якого часу вони спокійно спостерігатимуть за бездіяльністю В. Щеголяєва і чекатимуть самопереродження бездіяльної людини у справжнього вожака молоді?

О. ЧЕРНЕЦЬКИЙ, спецкор. «Молодий комунар».

с. Мошорино, Новопразького району.

Хоч листи і не були надруковані

Довгий час чоловік Марії Жосан з села Демків Знамянського району Олександр Ярифа приховував до себе з дружиною, старим сином, старою матір'ю.

М. Жосан неодноразово зверталася в сільську Раду, але і це не допомогло. Тоді вона написала до редакції листа, який було надіслано для вжиття заходів у Знамянській міській відділі міліції.

В присутності дружини О. Ярифа заповнив протокол міліції, що він змінить своє ставлення до сім'ї.

Вчителька Люшневатського відділка радгоспу Знамянського району Л. К. Пирта написала в газету про те, що з червня 1960 року на їхньому відділку працюють радіоточки.

Начальник Ульяновської райконтори зв'язу Т. М. Кішешев повідомив редакцію, що наведені в листі Знамянські радіоточки у відділку радгоспу працюють нормально.

В листі до редакції колгоспник артілі «Комунар» Знамянського району М. Дремлюк писав про те, що в колгоспі в занедбаному стані знаходиться протипожежний інвентар.

Секретар партійної організації тов. Балашов мив редакцію, що факти, наведені в листі, мають місце. Протипожежний інвентар відремонтовано.

Господар

МІНУЛО лише півроку, як Анатолій повернувся з армії в рідне село. Він ще й зараз пригадує, як друзі пропонували йому поїхати в місто, влаштуватися на завод. Та хлопця не погодився. Не вагаючись, він поїхав у рідне село Ясиноватку Олександрівського району.

...Настала осінь. На тваринницьких фермах артілі імені Горького відчувалась нестача в кормах. Треба було берегти кожний кілограм силосу, жому, соломи. Правління колгоспу разом з комсомольською організацією запропонували Анатолію піти на ферму доглядачем великої рогатої худоби. Юнак погодився. А незабаром на фермі була наведена чистота, по-господарському стали витрачатися корми.

Молодий скотар докладав всіх зусиль, щоб у цьому році тваринницька ферма колгоспу дала більше прибутку, ніж у минулому. Цього вимагає він і від своїх товаришів.

Рано починається і пізно закінчується трудовий день в Анатолія. А після роботи на нього чекає ще багато

І тут першими

Ольга Преображенська і Раїса Босько першими серед молоді радгоспу Маловісківського цукрокомбінату відгукнулися на заклик комсомолу — йти працювати на ферми. Стали телятницями.

Зараз дівчата доглядають до 40 телят і добувають добового приросту кожної голови по 750 — 800 грамів.

І. ТЕЛЯТНИК, м. Мала Виска.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР» 10 травня 1961 р., 2 стор.

справ: треба на засіданні комсомольського комітету побувати, обміняти книгу в бібліотеці, розучити нову пісню до наступного концерту художньої самодіяльності.

П. БУГАЙ.

Вони не зробили нічого особливого

Того недільного вечора було якомусь особливо сонячно, свіжо. Та раптом в безхмарному блакитному небі з'явилися хмари чорного диму. Пожежа! Десятки людей поспішали туди, де шалені язички полум'я пожирали дощані будівлі. Горів центральний склад аптекоуправління.

Юнаки, дохилого віку чоловіки — всі, кого привів сюди нещасний випадок, самовіддано кинулись врятувати державне майно.

Тріскотіли дошки, лопалися склянки з риб'ячим жиром, летіла гарячими бризками кислота, але ніхто не відступав. Все більше і більше людей вступало в боротьбу з вогнем. Утворився живий конвейєр, по якому передавали врятоване майно. А коли забили брандсбойти, десятки рук підхопили шланги. І полум'я відступило.

Тоді всі побачили високого, стрункого хлопця. Обличчя в сажі, сорочка пристала від поту до тіла, брюки пропалені, але очі дивились весело, жваво. Це Степан Леонітович Охрименко, вагар Кіровоградської нафтобази. А поруч Анатолій Вольднер, технік стоматологічної лікарні, Валерій Малюченко, слюсар заводу «Сільгоспдеталь» і багато інших.

— Скажіть, як не побоялися ви кинути в полум'я? Це ж небезпечно.

— Небезпечно? Знаєте, якомусь, навіть і не подумав про це. Бачу горить, поспішив гасити, — так відповів юнак.

— Особливого ми нічого не зробили, — втрутився в розмову Анатолій Вольднер. Кожний поступив би так.

І я погодився з ними. Саме так! Бо хіба може поступати інакше наша чудова радянська молодь.

В. ПОЛОНСЬКИЙ.

м. Кіровоград.

Раніше вірили, тепер — прозріли

— Батько мій загинув на фронті, — почав розповідати Володимир В'ючик. — Мати весь час працювала в колгоспі, і доглядала мене, коли був малим, не могла. Ось чому дитячі роки я провів у своєї бабусі Тетяни, яка фанатично вірила в бога. Вона й почала привчати мене до молебнів, до різних обрядів, змушувала молитися вранці і ввечері. Боячись «кари божої», я робив усе, що вимагалося. Поступово звик до ритуалів, часто бував у церкві, навіть коли вчився у старших класах. Мене добре знали служителі «храму божого». Одного разу священник Стрельников запрошив:

— Ходімо до сусіднього ставу на рибалку.

З собою благочинний захопив пляшку самогону (він рідко коли ходив без пляшки в кишені), кілька шматків жареного м'яса, «Нарибалились» ми так, що ледве додому допентались. Стрельников всю дорогу запевняв, що гріха нам не буде, бо ми щодня молимося богу. Простить, мовляв, «всевишній» і за з'їдене у піст м'ясо. В пориві відвертості проговорився, що покинув першу дружину і одружився з іншою, та все радів:

— Поступай у духовну семінарію. Навчу, як збільшувати доходи. Сите життя буде забезпечене, повір мені...

— А то якось отець Єлисей, — розповідав далі Володимир, — прийшов на Богослужіння напідпитку. Як помітив, як він у вітарті хлестав вино з пляшки. Пізніше пояснив, що все це робиться з волі божої. «Без нього жодна волосина з голови не впаде», твердив Єлисей.

Мені, як паламареві, доводилось часто виносити з вітартя пляшки з-під вина і самогону.

Майже кожний із священників, яких я знав, часто пиячили, привласнювали церковні кошти. Пригадую, якось приїхав до нас новий «батько» Єгор. На другий день він заявив, що відправи не буде, бо йому, мовляв, треба їхати за сім'єю. Взяв з церковної каси 150 карбованців, та й... не повернувся більше.

Уважно слухають присутні розповіді Володимира. На сьогоднішньому атеїстичному вечорі це один з найцікавіших виступів. Кожному хочеться знати правду про церковників. А хлопцеві говорить про те, як допомогли йому вийти з п'яними на світло вчителі Голиківської середньої школи, в якій закінчив 10-й клас, пояснює, чому пішов вчитися в Олександрійський культуротвітній технікум.

— Я дуже вдячний вчителям природознавства з Голиківської середньої шко-

ли Настасії Гнатівні Третьяк. Вона давала мені читати різні атеїстичні книги. Найбільше захопився я брошурою Єм. Ярославського «Як народжуються, живуть і вмирають боги», читав її з захопленням, крадькома від баби.

З не меншим інтересом слухали всі і виступ колишнього пресвітера Олександрівської секти християн-баптистів С. Ю. Костенка.

— Чим більше читав я біблію і євангеліє, — говорив він, — тим менше віри в існування бога залишалося в моїй свідомості. В цих книгах стільки протиріч, що приходиш до думки: «все це вигадки пусті». Та й проповідники, «святі отці», очевидно, мало вірять у «божий суд», бо порушують заповіді на кожному кроці. В євангелії від Матвія сказано: «не збирай собі скарбів на землі, де міль та іржа знищують усе і злодії підкопують і крадуть, а збирай собі скарби на небі». Чому ж тоді керівники сект і священники більше дбають про благополуччя на землі? Успіхи радянської науки в освоєнні космосу остаточно переконали мене, що ніякого бога немає. Не хочу перебувати на неправильному шляху, обдурювати себе й інших. Не буду більше відривати людей від активної боротьби за краще

майбутнє всього людства.

— Правильно сказано, — підтримує ці слова колишнього пресвітера новий промовець — житель с. Бовтшики К. С. Косенко. — Адже скільки шкоди господарству приносять релігійні вірування. Починається, приміром, сімба в колгоспі. Її треба провести за 5—7 днів, а тут якесь релігійне свято підіспіє. І віруючі не виходять на роботу, бо це, мовляв, гріх. Та мало того, напиваються, зчиняють бійки, горлянуть на вулицях. Нам треба будувати хороше життя на землі, а не слухати теревені проповідників про потойбічній «рай».

На закінчення вечора для присутніх було продемонстровано кінофільми «Піп з Голубного», «Правда о сектантах», «Как человек создал бога», «Репортаж із тьми».

Всі виступи транслювалися по радіо для жителів навколишніх сіл.

Так пройшов вечір для віруючих і не віруючих у Бовтиському сільському клубі Олександрівського району. Провели його члени агітбригади, створеної при районному Будинку культури, разом з працівниками сільських культуротвітніх закладів С. В. Марченком і К. К. Бойко.

Подібні вечори вже відбулися в багатьох колгоспах району.

Активна науково-атеїстична пропаганда, в проведенні якої беруть участь і комсомольські організації району, приносить відчутні наслідки. Так, припинили існування дві общини і двома церквами стало менше. Розпалися секти баптистів у с. Михайлівці та в районному центрі. Колишні сектанти виступають тепер на вечорах, розповідають про справжнє обличчя проповідників-мракобісів. А це справляє найкраще враження на тих, хто ще не вийшов з темряви неучтва.

Н. БАБИЧЕНКО,
методист обласного Будинку народної творчості.

Борис СИЛАЄВ

ОПОВІДАННЯ

ЄГОРОМ звали незграбного, з похилими плечима хлопця. Цупкий чубок спадав йому на лоба. Під густими бровами, що зрослися на перенісці, блищали сором'язливі сірі очі. Ходив він у коротких брезентових штанях та курті, з рукавів якої стирчали кістляві сильні руки.

Вдачі він був м'якої, добродушної, але в роботі ставав несамовитим. Затиснувши ногами деталь, схлипнувшись над нею з вогненним електродом, Єгор, здавалося, забував про все на сві-

ті. Сяйво його зварки мовби ніколи не згасало.

Кюпою дражнили дівчачу Анюту. Невеличка, неповоротка в своїй брезентовій робі, туго пов'язана жовтою косинкою, вона хутко бігала по цеху, легко перестрибуючи через труби, дошки й металеві заготовки. Обличчя в неї було кругле, рум'яне, з чорними бровами й яскравими губами. А очі насмішували, з татарським розрізом, і темні, як краплі гарячої смоли...

Після гудка на обід Кюпа гукала до Єгора:

— Гей, кінчай!

Хлопець опускав шиток, розгублено дивився на неї почервонілими очима.

— А й справді... — мимрив він, нерішуче вибиваючи недогарок електродом.

— Ні, стривай! — Кюпа брала його за рукав і пильно дивилася в обличчя. — Як по-твоєму, людям їсти треба? Люди можуть без їжі?

— А й справді... повторював він. — А хіба що?

— Люди не можуть! — суворо прорікала Кюпа. — Гроші є?

— Вчора ж у кіно...

— На, марнотрате. У получку віддаси... Мотай в ідально! Принесеш ковбаси, кефіру, сто грамів цукерок...

— Сто цукерок... — зітхав Єгор.

— Хутко. Одна нога тут, друга там.

Це була нерозлучна пара. Удвох вони прийшли з ФЗН, удвох стали за один верстат і удвох — в цеху ніхто в цьому не сумнівався — мали й свій вік прожити.

І смішно, і зворушливо було, коли, зустрівшись, хлопець дивився на маленьку Кюпу з неприхованим захопленням, німіючи під її пильним поглядом.

Цех виконував замовлення на металеві трапи для механічної дільниці. Робота нескладна. Треба було зварити сідці й площадки. Щоб ноги людей не ковзали, наварювали зигзагуваті шви. Дехто з електроварників натомість писали різні слова, як от: «мех, цех», «трап»...

Насунувши на обличчя захисні шитки, на трапах, мов рибалки над річкою, зручно вмошувалися зварники, міцно затискували держак з електродами. Крізь синє скло вони бачили, як кипить розтопленний метал, буває «кратер» під білою дугою. Сталь бралася бульбашками, бризкала, остигала фіолетовими швами, помережаними темними смугами шлаку.

Дівчина, мов забрало, відкинула шиток, ліктем штовхнула хлопця, що сидів поруч.

— Дивись, — мовила вона, — сила!

На листі холонули нерівні букви її імені: «Анюта». Хлопець замінив електрод, стукнув кінемометром по листу, виплавляючи великі букви: «Єгор».

— Шабаш, хлопці! Обиді! З ідальні Єгор і Кюпа прийшли останніми. Вони злізли на трап і здивовано завмерли. Сталевий лист віблюскував буквами «Анюта + Єгор = любов».

Далі буде.

Редактор П. МАРЧЕНКО.

КЛУБ цікавих зустрічей

НАУКА
ЕСТЕТИКА
ТЕХНІКА
МІСТЕЦТВО
ЛІТЕРАТУРА
СПОГАДИ

ЧИ ЗМІНЮЄТЬСЯ КЛІМАТ ЗЕМЛІ?

РІЗКИМИ і незвичайними явищами погоди багаті 1960 і 1961 роки. На європейській території СРСР за весь минулий рік не було жодного по-справжньому холодного місяця. На азіатській же території, навпаки, в 1960 році більшість місяців була більш холодна, ніж завжди.

Зовсім незвичайним виявився останній місяць минулого року. В Москві метеорологічні спостереження ведуться з 1779 року, і за цей час випали три виключно теплі грудні: в 1824, 1932 і 1951 роках, коли середньомісячна температура складала всього біля одного градуса морозу. Але грудень 1960 року в цьому відношенні побив усі рекорди: середня температура була рівно +0,2 градуса.

Взагалі, за останні роки в різних районах земної кулі зафіксовано багато незвичайних явищ погоди. Ось невеликий їх перелік. В липні 1954 року була катастрофічна повідь у Німеччині. В березні 1956 року над Австралією пройшли страшні ліви, а в Південній Кореї приміром в цей же час спостерігались такі снігопади, що товщина снігу досягала кількох метрів. В квітні 1957 року у Франції несподівано на-

ступило незвичайне похолодіння, яке нанесло великого збитку виноградарям.

Все це викликає природне питання: чи не змінився клімат Землі?

ПЕРШ за все необхідно відзначити, що вчені розрізняють два поняття: зміни клімату і коливання клімату.

Якщо розглядати історію Землі за багато мільйонів років, то за цей час, як встановлено наукою, клімат на земній кулі змінювався кілька разів, і змінювався різко.

В мерзловому тундровому ґрунті Новосибірських островів, далеко за Полярним колом, знайдено череп тигра, а на Алясці — залишки кісток верблюда. Подібні знахідки — суттєві свідчення того, що колись тут було значно тепліше, ніж зараз. І навпаки, в Індії збереглися залишки північної осони, в Африці, в Індонезії і на Цейлоні знаходять залишки тварин і рослин, характерних для більш холодного клімату.

Причини цих змін клімату поки що точно не встановлені. Вчені вказують на кілька можливих причин. Одна з них полягає в тому, що протягом багатьох тисячоліть під впливом інших планет сонячної системи змінювалася орбіта і нахил осі обертання Землі навколо Сонця. Це викликало значне збільшення чи

зменшення тепла, що надходить від Сонця до Землі, і, значить, змінювало клімат. Інша причина полягає в тому, що протягом мільйонів років змінювалося положення полюсів, а також материків по відношенню один до одного. Шпіцберген, наприклад, в сучасну епоху знаходиться на широті 79 градусів, а в ком'яновугільну епоху знаходився на широті 24 градуса.

Але все це відноситься до надто далекого минулого. А який стан справ у наш час? Продовжуються ці явища чи вони припинились?

За історичний період, тобто за останні 2—3 тисячі років, не відбувалося скільки-небудь значимих змін ні у взаємному положенні материків, ні в положенні географічних широт. Не було значних змін клімату, подібних тим, про які ми говорили вище.

Але це, звичайно, зовсім не означає, що протягом всього цього часу клімат скрізь залишався постійним.

ЗДАВНІХ часів до нас дійшло багато відомостей про ріки, які були головними шляхами, що зв'язували між собою народи цієї країни. Відомо, що стан рік визначається особливостями клімату. В 945 році, як сповідають літописи, на Дніпрі була така весняна повінь, що люди змушені були переселитися на гору. А в 1575 році літо в запорізьких степах було настільки жарким, що ріки

повисихали і в багатьох місцях навіть вівці переходили через Дніпро вбріг.

Метеорологічні спостереження за останні півтора-два сторіччя свідчать, що на протязі кількох десятиліть років у великих районах частіше бувають теплі зими чи роки, багаті опадами, а протягом наступних кількох десятиліть — протилежні явища.

Однак, повторюємо, такі відмінності не йдуть ні в яке порівняння з тими змінами клімату, які спостерігались протягом геологічних епох. Тому вчені називають їх коливаннями клімату.

Наше покоління є свідком одного з таких коливань клімату. За останні тридцять — сорок років відбулось помітне потепління Арктики. Межа вічної криги відступила на кілька сотень кілометрів на північ. До 1920 року протока Югорський Шар замерзала завжди до 24 грудня, а в наступні роки вона стала замерзати на два місяці пізніше.

СУЧАСНЕ коливання клімату характеризується перш за все потеплінням зимових місяців в помірних і полярних широтах і деяким похолодінням в південних широтах, наприклад в Середній Азії.

Чому відбуваються такі коливання? Головною причиною їх є зміни в характері повітряних течій. Замість переважуючого здебільшого на великих просторах потоку повітря з заходу на схід

в останні кілька десятиліть посилювся обмін повітря між полярними і південними широтами, а в помірних і полярних широтах теплі маси повітря частіше, ніж було раніше, почали переноситись з півдня на південний захід. В той же час в південних широтах почастишав рух холодних мас повітря з півночі. Звідси засухи, обміління рік, пиллові бурі в одних районах і грози, великі опади, повені — в інших.

На думку багатьох вчених, ці зміни в циркуляції повітря зв'язані з сонячною активністю — явищами, що відбуваються на поверхні Сонця. Періодично, з циклом, приміром в 11 років, число і розмір сонячних плям різко збільшується. З їх ростом збільшується додатковий потік від Сонця заряджених часток. Потрапляючи у верхні шари земної атмосфери, вони викликають магнітні бурі, які потім впливають на повітряні течії в нижніх шарах атмосфери. Примірно кожні 90 років число сонячних плям зростає особливо помітно. В 1958—1959 році помічено якраз такий максимум сонячної активності, тобто найбільше число плям за останні століття.

В наступні три — чотири десятиліття сонячна активність буде зменшуватись, і разом з цим можна чекати, що будуть послаблюватись і такі різкі коливання клімату, які спостерігаються останнім часом.

А. КАЦ,
кандидат географічних наук, старший науковий співробітник Центрального інституту прогнозув.